

Koud bloed

True crime magazine

NR 28 • 2015 • € 9.95



De verbijsterende zaak-Hamza B.

- De duistere kant van voetbalheld Steve Mokone
- Illegale handel in dieren
- Een Groninger ZZP'er en een dubbele moord
- De Bokkerijders van Carboon

Een Groninger ZZP'er en een dubbele moord

rob zijlstra

Gudrun Küster (67) was penningmeester van de sjoelvereniging in haar volksbuurtje, in de Oosterparkwijk in Groningen. Trevor Griffiths (71) was een oudzeeman met een bewogen leven. Niet alleen was hij stuurman op de grote vaart, maar ook diende hij in het Spaanse vreemdelingenlegioen. In het buurtcafé in zijn wijk Helpman, Groningen-zuid, was hij een graag geziene gast. Hij dronk wel eens een glas te veel. Dan was er altijd wel iemand die even meeliep naar huis.

Küster en Griffiths kenden elkaar niet, maar ze hebben wel iets gemeen. Op 18 januari 2013 werden beiden vermoord, zij 's ochtends, hij in de vroege avonduren, kort nadat hij bij Albert Heijn een paar boodschappen had gedaan.

De bindende factor: de 40-jarige Maikel S. Hij wordt gezien als de dader. Gaat het om twee laffe roofmoorden? Of zijn de twee bejaarde Groningers het slachtoffer geworden van snoeiharde criminaliteit in de wereld van de hennep?

Het Openbaar Ministerie Noord-Nederland eiste eind oktober een gevangenisstraf van 30 jaar tegen Maikel S. Officier van justitie Johan Severs merkt daarbij op dat ook een eis tot levenslang een begrijpelijke eis zou zijn geweest. Hij zegt: 'De tijd dat een officier van justitie in z'n eentje de strafeis bepaalde, is voorbij. Tegenwoordig is een strafeis de uitkomst van overleg.' Hij wil het maar even gezegd hebben.

Strafrechtadvocaat Michiel Kuyp staat aan de andere kant. Hij vindt niet alleen levenslang, maar ook 30 jaar celstraf geen goed idee. Hij heeft de rechtbank in Groningen verzocht Maikel S. vrij te spreken. S., die in 1975 als baby vanuit Paramaribo naar Nederland kwam, is geen moordenaar. Maikel S. is een ZZP'er in de boevenbusiness, een kruimelaar met een schuld van 30.000 euro bij het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) in Leeuwarden, hij is vader van twee kinderen, heeft vier stiefkinderen en probeert zich staande te houden in het drugs- en prostitutiemilieu. Maikel S. is geen lieverdje, hij is een winkeldief, iemand die diefstallen pleegt op bestelling, iemand die wiethokken leeghaalt. Hij leeft volgens de wetten van de straat. Maar een killer, zegt de advocaat tegen de rechters, is hij niet.

Toen Maikel S. werd aangehouden - op de dag van de twee moorden - beriep hij zich vooral op het zwijgrecht. Dat hield hij veertien maanden vol. In april 2014 besloot hij open kaart te spelen en tijdens een pro forma-zitting in de rechtszaal een verklaring af te leggen. Hij ging zitten, rechte de rug en zei tegen de rechters: 'Ik heb het niet gedaan. Ik ben onschuldig.'

Heel veel meer zei hij toen niet. Vorige maand vertelde hij aan diezelfde rechters dat hij die keer niet meer kon zeggen omdat hij zo ontzettend bang was. Hij had grote angst voor de man die waarschijnlijk achter de moorden op Gudrun Küster en Trevor Griffiths zit. Maar nu die man dood is, is die angst verdwenen. Nu kan hij tot zijn grote opluchting het echte verhaal vertellen. De waarheid. Voor de rechters is de ontboezeming in de rechtszaal nieuw. Ze horen hem aan en vragen of hij de naam van die man voor wie hij zo bang was, even kan spellen.

Muljaim Nadzak.
De Muljaim Nadzak?

De man die op 14 oktober 2015 in een vakantiehuisje in Hooge Zwaluwe, dus nog maar twee weken geleden, is doodgeschoten, samen met No Surrender-chef Brian Dalfour? Die Muljaim Nadzak?
Die ja.

Er zijn twee mogelijkheden. De Groninger kruimel-ZZP'er is een fantast die met een niet meer te toetsen verhaal zijn vege lijf probeert te redden. Of de misdaad rond hennepteelt is een nieuwe fase ingegaan: ook volstrekt onschuldige en bejaarde burgers kunnen daarvan slachtoffer worden.

Maikel S. weet dat hij een serieus probleem heeft. Hij loopt lang genoeg mee om te weten dat het verzamelde bewijs stevig is. Er is een afgeluisterd telefoongesprek dat hij vanuit de gevangenis voert met zijn vriendin Alexandra. Hij zegt in dat gesprek dat hij misschien wel levenslang krijgt. Eerder en op de dag van de moorden, stuurt hij aan diezelfde vriendin een sms-bericht met de tekst: *'Baby, ik zit echt maar dan ook echt in de shit, ik heb er een zootje van gemaakt, kom straks alsjeblieft naar huis, ik zit ondergedoken ergens. Voor een paar uur. Bel als je kom ma doe rustig aan. Heel rustig aan please. Ben rond half 11 weer op weg naar huis (...) Nu zonder gelul ik heb je nodig (...) Ik hou van je lex. Ma dit komt niet goed.'*

Officier van justitie Johan Severs, hij is een oude rot in het vak, is twee weken voor de zitting - en dus slechts een paar dagen na de dood van Muljaim Nadzak - geïnformeerd over de nieuwe, toch wel opzienbarende lezing van Maikel S. De reactie van Severs in de rechtszaal moet opmerkelijk heten. Severs zegt dat de politie het verhaal niet heeft geverifieerd omdat daar geen capaciteit voor was. Er waren geen gespecialiseerde rechercheurs beschikbaar die deze klus konden klaren. Het is misschien wel tekenend voor de politie van vandaag de dag. Hoe dan ook, voor het Openbaar Ministerie is de kous af.

Dat de penningmeester van de sjoelvereniging en de bejaarde legionair zijn vermoord door zware jongens lijkt niet voor de hand te liggen. Want waarom dan? Waarom zou je twee onschuldige mensen uit Groningen op gruwelijke wijze doodmaken? Het Openbaar Ministerie gaat uit van twee ordinaire roofmoorden, gepleegd door een laffe kruimeldief met de kolder in z'n kop. Maikel S. kende zijn twee slachtoffers: bij beiden heeft hij een tijdje ingewoond, samen met zijn vriendin die zowel in de prostitutie werkzaam was als aan mantelzorg deed.

Gudrun Küster wordt op 18 januari 2013 rond één uur 's middags gevonden op de vloer, in de woonkamer van haar kleine woning aan de Oliemuldersweg. Twee kennissen die zich om de zieke en rollator- afhankelijke Küster bekommeren kunnen 's ochtends geen contact met haar krijgen en bellen uiteindelijk de politie. Agenten forceren de voordeur en dan vinden ze haar.

De ingeschakelde huisarts stelt met al haar deskundigheid een natuurlijke dood vast. Maar wanneer medewerkers van uitvaartvereniging Monuta het lichaam later die middag in het mortuarium afleggen, is er argwaan. De medewerkers zien een steekwond in de hals en trekken aan de bel. De gemeentelijke schouwarts wordt opgeroepen en die stelt vervolgens meer merkwaardigheden vast die niet bij een natuurlijke dood passen: blauwe plekken in gezicht en hals, tal van onderhuidse bloedingen over heel het lichaam, het schildkraakbeen is beschadigd, er is letsel (afweerletsel) zichtbaar op armen en handen. Gudrun Küster is door verstikking om het leven gekomen. De huisarts had kennelijk een

paar dingetjes over het hoofd gezien. Hoe dat kan? In de rechtszaal spreekt de officier van justitie over 'onnaspeurlijke oorzaken'.

Agenten noteren dat de portemonnee van de vrouw leeg op tafel ligt. De zwarte mobiele telefoon is nergens te vinden. Ook dat wordt genoteerd. De politie formeert een team grootschalige opsporing, een tgo - gebruikelijk bij een levensdelict als de capaciteit het toelaat.

's Avonds, het is nog steeds 18 januari, is er een brandmelding in een ander deel van de stad. Er komt rook uit een portiekwoning aan de Waldeck Pymontstraat, in de wijk Helpman, Groningen-zuid. De melding komt binnen om twintig over negen. Brandweerlieden hebben de brand, in de keuken, snel onder controle. Nadat het vuur met water is geblust, wordt het lichaam van de bewoner gevonden. Hij heeft een plastic zak over zijn hoofd die is dichtgesnoerd met een nylon touw, in de mond een theedoek. En - hoe luguber - de beide armen zijn weggebrand. Er liggen nog wel vingers.

Het moet voor de politie een niet alledaagse avond zijn geweest. Ruim een uur voor de brandmelding, ontvangt de politie een telefoontje van Rob van V., een drugsgerelateerde bekende van de politie. Van V. meldt dat hij wordt bedreigd en dat iemand onderweg is naar zijn huis aan de Peizerweg om hem dood te schieten. Agenten gaan ter plaatse en treffen in de woning van Van V. de hen ook niet onbekende Maikel S. aan. Het tijdstip: 20.19 uur. S. huurt een kamer bij Van V. Wanneer de agenten in hun systemen kijken, zien ze dat S. wordt gezocht in verband met een inbraak in Leeuwarden. Ook staan er nog boetes open. Hij wordt aangehouden en meegenomen naar het cellencomplex van de politie aan de Hooghoudtstraat in Groningen, tegenover de jeneverstoker. Rob van V. wordt later nog als getuige gehoord: niet in Groningen, maar in een Colombiaanse gevangenis waar hij dan inmiddels verblijft en naar verluidt ook nog wel een paar jaar zal blijven.

Later die avond komt een aantal zaken samen. Uit de eerste getuigenverhoren in de kringen van Gudrun Küster wordt de naam van Maikel S. genoemd, als een persoon die een tijdje bij haar heeft gewoond, die een sleutel heeft van haar woning en voor wie Küster bang zou zijn. Om twee uur die nacht wordt Maikel S. in het cellencomplex opnieuw aangehouden, maar nu als verdachte die mogelijk iets te maken heeft met de dood van de vrouw.

De dagen daarna wordt het steeds duidelijker dat de twee moorden op 18 januari iets met elkaar te maken hebben. Er zijn overeenkomsten. En zo wordt Maikel S. op 29 januari ook verdachte in de zaak van Trevor Griffiths. S. zegt niks. Hij beroept zich op het zwijgrecht. Zijn houding is: als jullie denken dat ik het heb gedaan, bewijs het dan maar. Hij vertelt wel iets, een half verhaal.

Hij vertelt dat hij op 18 januari rond half vijf in de ochtend is gebeld door iemand van wie hij de naam niet wil noemen. De beller zegt dat hij naar een bepaalde plek in Groningen moet komen, naar de Oosterhamrikkade. Hij zou daar geld voor krijgen. Wanneer hij op de afgesproken plek aankomt, ziet hij een vrouw op straat liggen. Het is Gudrun Küster. Hij krijgt de opdracht de vrouw die geen teken van leven meer geeft, naar huis te brengen. Hij vertelt dat hij het lichaam optilt en haar naar de ruim 200 meter verder gelegen woning draagt. Binnen had hij haar zwarte mobiele telefoon meegenomen, maar dat was per ongeluk.

Dit verhaal verklaart in ieder geval waarom er vezels van de trui van Gudrun op de kleding van Maikel S. zijn aangetroffen. En andersom. Het verklaart het contact. Niet meer, niet minder.

Voor veel andere aanwijzingen heeft S. geen verklaring, dan wel kiest hij er voor om de mond te houden. Anderen praten wel. Een vriendin van S. vertelt als zij moet getuigen dat Maikel die ochtend vroeg was thuisgekomen, rond zeven uur en dat hij toen in paniek was. Hij vertelde over bloed, over een mes en dat het uit de hand was gelopen. De vriendin vertelt ook dat S. een zwarte mobiele telefoon bij zich had. Toen het toestel ineens overging, schrok hij en vernielde hij het toestel. De sim- kaart is later teruggevonden.

Er is meer. In 2012 zou Maikel S. sieraden van Küster hebben gestolen. Daarvan heeft zij ook aangifte gedaan. De voorzitter van de sjoelvereniging meldt dat S. wist dat penningmeester Küster zo nu en dan geld van de vereniging thuis bewaarde. Ook bijzonder: de politie ontdekt dat S. op 18 januari 's middags - ruim twee uur voor zijn aanhouding - de site www.politie.nl heeft bezocht en de zoekterm 'Groningen huismoord' heeft ingevuld. Dat vinden ze raar. De dood van Küster was toen nog niet wereldkundig gemaakt. Die ochtend heeft hij dertig keer telefonisch contact met C., een criminele kennis. Die verklaart later als getuige dat Maikel hem huilend had gebeld en had gesnikt: 'Ik denk dat die vrouw dood is'.

Waarom, vragen de rechters in april 2014 tijdens de pro forma-zitting, waarom wil hij niet vertellen wie de persoon is die hem die ochtend belde om naar de Oosterhamrikkade te komen? Om het lichaam van Gudrun Küster te verplaatsen? Maikel S. haalt de schouders op en zegt tegen de rechters dat het niet aan hem is, dat te vertellen. Dat hij bang is, vertelt hij er dan niet bij.

Met de dood van Trevor Griffiths heeft Maikel S. ook niets te maken. Zeg hij. Wel geeft hij toe dat hij op die 18e januari 2013 contact heeft gehad met Griffiths. Sterker nog, ze hebben ruzie gehad, ze hebben gevochten op straat. Dat verklaart dat er bloed van de oude zeeman op de paarse Nike-schoenen van Maikel S. is aangetroffen. Het bloed is niet zomaar zichtbaar, maar is aangetroffen in de stiknaden. De politie denkt dat S. de schoenen heeft schoongemaakt met een doekje en het bloed onbedoeld in de naden heeft geveegd.

En er is nog iets. Trevor Griffiths bezoekt enkele uren voor zijn dood buurtcafé De Snorre. Aan de barkeepster vraagt hij hoe hij een rollade moet klaarmaken ('niet in olie, maar in boter'). Als hij iets na vieren het café verlaat, krijgt hij een exemplaar van de Telegraaf en een Dagblad van het Noorden van die dag mee. Griffiths gaat vervolgens naar de Hema waar hij een fles wasmiddel koopt en daarna naar de Albert Heijn. Daar koopt hij een rollade, boter, een blik bier. Hij bezoekt nog een café en rond half zeven die avond komt hij thuis. De politie gaat er op basis van forensisch onderzoek vanuit dat de (smeulende) brand tussen half zeven en half negen is ontstaan.

De boodschappen die Griffiths in de supermarkt koopt en die hij om 17.38 uur met zijn bankpas afreken, zijn twee uur later in het bezit van Maikel S. als hij wordt aangehouden. Ook de twee kranten heeft hij dan. Eerst verklaart hij dat hij de tas met boodschappen per ongeluk meenam na die vechtpartij op straat. Later is het verhaal dat hij de tas heeft gekocht van een drugsgebruiker, in de buurt van de nabijgelegen Van Mesdagkliniek. Voor een tientje.

Maikel S. geeft ook toe dat hij die middag in de woning van Griffiths is geweest. Hij kan dat ook niet ontkennen. Hij heeft op de computer van Griffiths beltegoed opgewaardeerd ter

waarde van 53,62 euro. De bijbehorende opwaardeercode stuurt hij om 18.32 naar zijn eigen hotmail- adres. Om 18.38 wordt de computer afgesloten. Waarschijnlijk is dat het tijdstip dat Griffiths thuiskomt. Met de boodschappen. De computer die Maikel S. gebruikt, is dezelfde Dell-computer waarop is gezocht naar 'woonhuis brand' op de politiesite.

Voor het Openbaar Ministerie is het duidelijk: de verdachte Maikel S. is de dader. Hij had problemen met zijn huisbaas (Rob van V.). Hij moest zijn kamer daar verlaten en was op zoek naar iets anders. Daarvoor had hij geld nodig. Uit telefoongegevens blijkt dat hij die dag, 18 januari, ook veel contact heeft met dealers. Een van hen verklaart dat hij drugs op de pof aan S. heeft verkocht. S. zou hem voor zes uur die middag terugbetalen. Met beltegoed.

Volgens het Openbaar Ministerie heeft Maikel S. die ochtend Gudrun Küster vermoord met roof als motief. Die middag heeft hij Griffiths in diens woning opgewacht om ook hem te beroven. En dat is uit de hand gelopen: hij brengt de oude man op vreselijke wijze om het leven. Dat moet, aldus het Openbaar Ministerie, zijn gebeurd tussen 18.38 uur (thuiskomst Griffiths) en 19.45 uur (het moment dat S. zijn huisbaas Rob van V. belt met dreigende woorden). Niet heel lang daarna wordt S. aangehouden. Om 21.20 uur is er de melding dat er rook uit de woning van Trevor Griffiths komt.

Negen getuigen verklaren rond de woning van Trevor Griffiths een man te hebben gezien die voldoet aan het signalement van Maikel S. Het is een buurt, zegt officier van justitie Johan Severs, met een grote sociale controle, een buurt waar de mensen nog op elkaar letten. Niemand heeft iets meegekregen van een vechtpartij op straat tussen Griffiths en Maikel S.

Het Openbaar Ministerie zegt dat Maikel S, meer dingen heeft verteld die niet waar zijn. Zo is het volgens de officier van justitie niet waar dat Maikel S. een telefoontje kreeg van een onbekende die hem gebod te komen om vervolgens Gudrun Küster op straat aan te treffen. Het is een leugen dat hij haar toen heeft opgetild en naar huis heeft gedragen. Dat verhaal is gereconstrueerd. Op 15 oktober 2014 is de straat afgezet, zijn acteurs ingehuurd en wordt de lezing van S. zo secuur mogelijk nagespeeld. Hij is daar zelf bij aanwezig en geeft aanwijzingen. Beelden van de reconstructie worden in de rechtszaal getoond. Te zien is hoe Maikel S. de actrice die de levenloze Küster speelt, probeert op te tillen. Het lukt, maar het gaat moeizaam. Na enkele tientallen meters geeft S. het op. Hij is buiten adem. Het lukt hem niet om de ongeveer vijftig kilo wegende vrouw naar de woning te dragen zoals hij zegt gedaan te hebben. S. zegt dat zijn conditie ernstig is verzwakt vanwege een griepje. Onderzoek door de gevangenisarts: geen griep.

Nog iets opmerkelijks. In de gootsteen in de keuken van Griffiths staat een vergiet met daarin gekookte aardappelen. Op de aardappelen ligt een sigarettenpeuk met daarop het DNA van Maikel S.

De brand in de keuken van Trevor Griffiths is geen grote brand, maar wel een heel bijzondere. Sectie wijst uit dat de man door verwurging om het leven is gekomen. Zijn lichaam was 'thermisch beschadigd'. De armen waren door verkoling van het lichaam gescheiden, de bovenarmen waren weggebrand. Volgens deskundigen kan zoiets in een tijdsbestek van één tot drie uur. Wanneer Rob van V. in de gevangenis in Colombia wordt gehoord, zegt hij zich te kunnen herinneren dat Maikel S. eerder die maand een film heeft gehoord, Sinners & Saints, waarin lijken verdwijnen middels verbranding.

Het Openbaar Ministerie ziet de dood van Gudrun Küster als een gekwalificeerde doodslag, de dood van Trevor Griffiths als moord.

Op de eerste dag van het strafproces - S. zit dan 33 maanden in voorarrest - kom hij met de opmerkelijke verklaring, met het verhaal dat hij eerder niet dan wel maar half kon vertellen. Omdat hij bang was. Maar nu de man die achter de moorden zit dood is, de man die Muljaim Nadzak heet, die twee weken geleden werd doodgeschoten in Hooge Zwaluwe, nu durft Maikel S. de waarheid te vertellen.

Hij vertelt dat hij Nadzak in 2011 in Amsterdam heeft ontmoet. Ze zijn in zekere zin collega's: beiden houden zich bezig met ripdeals, met het beroven van henneptelers. S. als kruimelaar, Nadzak in het groot. In 2011 zouden ze samen ergens vijftig kilo wiet hebben gestolen. Daar heeft Maikel S. 50.000 euro mee verdiend. Begin 2012, zo verhaalt Maikel, krijgt Nadzak een tip dat ergens in een dorpje bij Heerenveen honderd kilo hasj valt te halen. De voorraad is bestemd voor een coffeeshop in Drachten. In maart 2012 slaan ze toe: er worden vijf blauwe vuilniszakken vol wiet buitgemaakt. De drugs worden gedroogd waarna er 35 kilo overblijft.

S. zegt dat hij de drugs heeft verstopt in de woning van Griffiths waar hij op dat moment woont. Later verplaatst hij twee van de vijf zakken naar de woning van Küster. Bovenop de wiet legt hij kleding. In juni 2012 wordt Maikel S. aangehouden en zit hij enige maanden vast. In oktober van dat jaar komt hij weer vrij. Wanneer hij dan zijn drugs wil ophalen om het te verkopen, is het verdwenen. Alles. Hij zoekt contact met mede-eigenaar Nadzak en vertelt wat er aan de hand is. Het is dan januari 2013. Nadzak gelooft het verhaal niet. Advocaat Michiel Kuyp zegt tegen de Groninger rechters: 'In het circuit is het kwijtraken van handel een groot probleem.'

Maikel S. vertelt verder. In de nacht van 17 op 18 januari krijgt hij thuis bezoek van twee mannen, een lange Marokkaanse man die hij Mo noemt en een Hollandse Kees. Ze rijden in een Volkswagen Golf, type 6. Het is geen gezellig bezoek. Maikel S. krijgt een pistool op zijn hoofd. De mannen willen geld zien. En als hij dat niet heeft, dan willen ze de woningen zien waar de drugs lagen verstopt. Maikel S. zegt dat hij een keuze moest maken. Hij kiest ervoor om de woningen van Küster en Griffiths aan te wijzen. Nadat hij dat heeft gedaan, wordt hij elders in de stad Groningen afgezet en loopt naar huis.

Zijn verhaal gaat nog verder. Een uur nadat ze hem uit de auto hebben gezet, is er dat telefoontje. Hij moet komen. Hij ziet Küster liggen. Kees en Mo zijn daar ook bij. Hij moet Küster optillen en haar naar haar woning brengen.

Het kan dus niet anders, zegt Maikel S., dat Kees en Mo de moordenaars zijn en dat de vermoorde Muljaim Nadzak daartoe de opdracht heeft gegeven. Advocaat Michiel Kuyp: 'Maikel S. is niet de moordenaar, maar hij is wel de klos.' De rechters vragen of S. enig idee heeft waar die Kees en Mo nu zijn. Maikel S. haalt de schouders op, antwoordt: 'Die lopen vast ergens door Amsterdam.'

Advocaat Kuyp vergelijkt de door het Openbaar Ministerie verzamelde bewijzen als een garage vol nieuwe en glimmende onderdelen. Zegt: 'Maar wanneer niemand weet hoe al die stukken in elkaar passen, zal de auto nooit rijden.' De verklaringen en de bevindingen, het zegt een hoop, maar nou net niet dat Maikel S. de twee bejaarde Groningers om het leven heeft gebracht. Uitlatingen in getapte telefoongesprekken mogen belastend klinken, maar dat is vooral een kwestie van interpretatie. Komt bij, zegt de advocaat, Maikel kende beide slachtoffers, hij wist dat er bij hen niets te halen viel. Hoezo dan roofmoord?

De sigarettenpeuk met de DNA-match? Het is in de criminele wereld, zegt de advocaat, een bekende truc om valse sporen achter te laten. Het is toch niet aannemelijk dat Maikel S. zou hij de moordenaar zijn, zo opzichtig een sigarettenpeuk achterlaat?

En dan is er nog het grootste mysterie, zegt de advocaat: de bladblazer. Het apparaat is aangetroffen in de keuken, pal naast het ernstig verbrande lichaam van Griffiths. Opmerkelijk: de bladblazer, van kunststof, is niet aangetast door het vuur. De vloer en het keukenblok wel. Wat deed dat ding daar in de keuken? Advocaat Kuyp heeft een vermoeden. Er zijn geen brandversnellende stoffen gevonden die zouden kunnen verklaren waarom de armen zijn weggebrand. Maar het is zeer goed mogelijk dat met de bladblazer extra lucht (zuurstof) is toegevoegd aan de smeulende armen. Volgens Kuyp moet de conclusie worden getrokken dat de brand op deze manier niet langer dan 30 minuten heeft gewoed voordat de brandweer ter plaatse was (even voor half tien). En dat betekent, aldus de advocaat, dat Maikel S. het vuur niet kan hebben aangestoken. Hij is om 20.19 uur in de woning aan de Peizerweg waar hij korte tijd later is aangehouden. Op de kleding en schoenen van S. zijn ook geen sporen gevonden die duiden op brand.

Alles wijst er volgens de advocaat op dat anderen Trevor Griffiths om het leven hebben gebracht. Ja, misschien wel Mo en Kees. Niet uitgesloten moet worden dat de politie in de bekende valkuil is getrapt: er is al vlot een verdachte in beeld waarna het onderzoek zich volledig op deze persoon richt. Andere scenario's verdwijnen dan uit zicht. Dat S. zweeg of soms aantoonbaar niet de waarheid sprak - uit angst het echte verhaal te vertellen - sterkte de politie in de overtuiging dat Maikel S. de man is die ze moeten hebben. Tunnelvisie. Advocaat Michiel Kuyp: 'De absolute overtuiging ontbreekt en dat kan maar tot één oordeel leiden: vrijspraak.'

Officier van justitie Johan Severs is niet onder de indruk. In zijn visie is het Maikel S. geweest die op gruwelijke wijze twee bejaarde mensen van het leven heeft beroofd. De verdachte heeft twee weerloze slachtoffers op brute wijze het meest fundamentele recht ontnomen waar een mens over beschikt: het recht op leven. Severs meent dat Maikel S. 'totaal niet gebukt gaat' onder de zware verdenkingen. Tegen de rechters: 'Voor u zit geen man die ten onrechte vastzit en strijdt voor zijn gelijk. Voor u zit een man die zijn kansen inschat en zijn verklaringen aanpast als dat nodig is.'

De officier van justitie zegt dat een levenslange gevangenisstraf begrijpelijk zou zijn, ook al omdat Maikel S. in de afgelopen tien jaar vier keer eerder is veroordeeld wegens geweldsmisdrijven. Toch pakt de strafeis anders uit. Aanklager Severs vervolgt met de opmerking dat S. 40 jaar is en dat er geen sprake is, nog niet, van een tussentijdse toetsing van de levenslange gevangenisstraf. En dat betekent dat S. bij een veroordeling tot levenslang geen enkel perspectief heeft. Levenslang, zegt Severs, moet gereserveerd blijven voor zeer uitzonderlijke gevallen. Hij eist de zwaarste tijdelijke gevangenisstraf: dertig jaar.

Het Openbaar Ministerie Noord-Nederland loopt hiermee vooruit op een discussie die buiten de rechtszaal steeds luider wordt gevoerd. In die discussie wordt gesteld dat de levenslange gevangenisstraf alleen dan acceptabel is als er een tussentijdse toetsing is. Na bijvoorbeeld twintig jaar zou een onafhankelijke partij - rechters - moeten bezien of de definitieve verbanning uit de samenleving herzien moet worden. Of niet. De discussie wordt gevoerd door het feit dat in Nederland - anders dan in bijna alle andere landen - de levenslange gevangenisstraf ook echt een leven lang is. De straf eindigt bij de dood.

De discussie lijkt de man die het meest te vrezen heeft in dit verhaal te ontgaan. Hij zegt tegen de rechters dat hij al bijna drie jaar in voorarrest zit, inmiddels harddrugsvrij is en dat hem dat goed bevalt. 'Ik ben eindelijk volwassen geworden.' Hij zegt dat zijn kinderen het moeilijk hebben. 'Als de buitensituatie het moeilijk heeft, dan is het voor mij binnen ook zwaar.' U bedoelt? Maikel S. wil wel naar huis.

rob zijlstra _____

Bij het ter perse gaan van dit magazine was de uitspraak nog niet bekend. De rechtbank heeft vier in plaats van de gebruikelijke twee weken de tijd genomen om tot een oordeel te komen. De uitspraak is te lezen op de website van koudbloed.nl en ook op de rechtbankblog van Rob Zijlstra: zittingszaal14.nl
